

ABC

NOWINY CODZIENNE

NASZE ABC

Gdańsk i Liga

(g) Od lat szesnastu, w ciągu których istnieje Gdańsk jako wolne miasto, nie był on jeszcze nigdy przedmiotem tak poważnej dyskusji w Lidze Narodów, jak obecnie. Jeszcze też nigdy doroczne sprawozdanie Wysokiego Komisarza Ligi nie wyrażało się o sytuacji w sposób tak rewelacyjny i ujemny, jak to uczynił ostatnio p. Lester.

Przytoczyliśmy przed kilku dniami treść tego alarmującego raportu, który omawiając coraz dalej idące naruszanie obowiązującej konstytucji i kwestionującą dobrą wolę Senatu co do jej przestrzegania, stwierdził w zakończeniu, że nie posiada niestety środków dla przeciwdziałania temu stanowi rzeczy, wobec czego dozna się wysłania na miejsce specjalnej międzynarodowej komisji śledczej.

Sprawozdanie to wywołało zromulale poruszenie, zarówno w Gdańsku jak w Niemczech. Nie ono jednak było w pierwszej linii tematem obszernej dyskusji, jaka toczyła się w śróde w Genewie. Jeszcze aktualniejszą stała się kwestia wyraźnego zlekceważenia Ligi, którego dopuścić się Senat, nie tylko nie wykonując wyraźnych zaleceń, jakie doń skierowała Rada na swej sesji z września 1935, ale wręcz oświadczając w przemówieniu prezydenta Greisera, że zaleceń tych — nie wykonano.

Sprawy, w których Gdańsk w ten sposób zbankotował Ligę Narodów, są stosunkowo drobne: w jednej chodzi o niewypłacenie odszkodowań dwóm urzędnikom usuniętym z powodów politycznych, chociaż odszkodowanie to przyznał im gdański trybunał administracyjny i w tymże kierunku wypowiedziała się Rada Ligi, w drugiej zaś o podniesienie w uchwale tejże Rady niekonstytucyjność ustawy o ochronie „dobrego imienia partii hitlerowskiej”. Nie o wagę jednak spraw chodzi, ale o ich ciężar gatunkowy.

Traktat wersalski, orzeka wyraźnie, że konstytucja wolnego miasta znajdować się będzie „pod gwarancją Ligi Narodów”. A teraz oto, gdy Liga zaczęła czynić użytek ze swego prawa, Gdańsk zachował się tak, że p. Eden widział się zmuszony określić jego stanowisko jako „wrogi”, a wszyscy biorący udział w dyskusji stwierdzili, że w grze znalazł się sam już autorytet Ligi Narodów. P. Greiser widział się wobec tego zmuszony do uderzenia w ton bardziej polubowny, deklarując „gotowość do współpracy” co mu zresztą ułatwiło zarówno wystąpienie min. Becka, stwierdzającego lojalność Gdańska wobec Polski, jak i p. Lestera, który zmodyfikował konkluzję swego raportu, wyrażając jednak wiarę w możliwość dojścia do porozumienia.

Dziś Rada Ligi ma sprawę definitywnie zakończyć — formalną uchwałą. Z przebiegu dyskusji można wnosić, że będzie ona miała charakter pojednawczy, ale nie mniej — stanowczy. W ignorowaniu Genewy Gdańsk posunął się rzeczywiście... mocno zadaleko.

Rząd pracuje

nad nowymi ustawami

Rząd opracowuje i ustala listę projektów ustaw, które do 15 lutego przedłożone będą izbie ustawodawczej.

Król Edward VIII idzie pieszo 5 kilometrów za trumną ojca na drodze żałobnej do Londynu

LONDYN 23.1. (ATE.). Mały kościół w Sandringham, w którym złożone są zwłoki króla Jerzego był przez cały dzień „człowiekiem” celem pielgrzymek ludności z miasteczek i wsi okolicznych, która składała hołd zmarłemu monarsze.

Zwłoki króla będą dziś przewiezione z Sandringham do Londynu. Król Edward VIII i jego bracia odbędą pieszo 5 kilometrów drogę z kościoła w Sandringham do dworca w Wolferton, jak również drogę z dworca londyńskiego Kings Cross do opactwa Westminstera.

Trumna króla będzie spoczywała na lawecie armatniej.

Królowa Maria wraz z księżniczkami krwi królewskiej będzie jechała samochodem.

Wzdłuż ulic, które będą przechodził orszak żałobny, stać będzie szpaler policji, złożony z 7.000 policjantów.

W opactwie Westminsterskim trumna króla będzie złożona na obitym purpurą katafalku. Na trumnie zostanie złożona korona królewska w której znajduje się 3.000 diamentów.

We czwartek złożą hołd zwłokom króla członkowie parlamentu. Wtorek, to jest dzień pogrzebu, zostanie ogłoszony dniem powszechnej żałoby. Gielży, magazyny i fabryki będą w dniu tym zamknięte.

POLSKA DELEGACJA NA POGRZEB

Na uroczystości pogrzebowe króla Anglii Jerzego V została wyznaczona delegacja z gen. Sosnowskim w charakterze ambasadora nadzwyczajnego na czele, w skład której wchodzi: ambasador Skirmunt, admirał Unrug, płk. Trzaska - Durski i kpt. Musielewicz.

REPREZENTACJE ZAGRANICZNE

LONDYN 22.1. (PAT.). Udział reprezentacji zagranicznych w pogrzebie króla Jerzego 5-go będzie niezwykle okazały i liczny. Spodziewany jest przyjazd następujących monarchów: belgijskiego, duńskiego, norweskiego i rumuńskiego. Szwecję reprezentować ma następca tronu ks. Gustaw Adolf, Jugosławję — książę regent Paweł, Grecję — następca tronu książę Paweł, Francję reprezentować będzie prezydent Lebrun, marszałek Petain szef sztabu gen. Gamelin, gen. Denain i minister spraw zagranicznych, Czechosłowację prezydent Benes, Niemcy reprezentowane będą przez ministra spraw zagranicznych barona von Neuratha i po jednym przedstawicielu wszystkich trzech rodzajów broni, Austrię reprezentowana będzie zapewne przez wicekanclerza ks. Starhemberga, Stany Zjednoczone przez Normana Davisa w charakterze specjalnego ambasadora prezydenta Roosevelta, Portugalję reprezentować będzie minister spraw zagranicznych Monteiro, Węgry — minister spraw zagranicznych Kanya.

IRLANDJA NIE WZIĘŁA UDZIAŁU

W PROKLAMACJI KRÓLA. LONDYN 23.1. (ATE.). Uroczyste

proklamowanie księcia Walji królem odbyło się wczoraj jednocześnie we wszystkich dominach i koloniach. „Daily Telegraph” do nosi, że jedynie wolne państwo Irlandzkie stanowiło wyjątek.

W Dublinie proklamacja o wstąpieniu na tron króla Edwarda 8-go nie została odczytana. Rząd wolnego państwa Irlandzkiego stoi na stanowisku, że publiczne ogłoszenie proklamacji o wstąpieniu na tron nowego monarchy nie jest potrzebne, ponieważ gubernator generalny wolnego państwa Irlandzkiego podczas objęcia urzędu złożył przysięgę na wierność królowi Jerzemu, jego następcy i spadkobiercom.

„Daily Express” podkreśla, że wysoki komisarz Irlandji w Londynie Dulanty nie wziął udziału w ceremonii obwołania nowego króla w pałacu St. James. Na zapytanie, skierowane przez pismo, w komisariacie Irlandji odpowiedziano, że komisarz Irlandji Du-

W Chicago 29 stopni mrozu

W Los Angeles 43 stopnie ciepła

CHICAGO, 23.1. (PAT.). Wskutek silnych mrozów, panujących w 13 środkowych stanach, liczne szkoły zostały zamknięte.

Komunikacja kolejowa jest ogromnie utrudniona spowodowana wielkimi zaspami śnieżnymi. W Clairsville autobusy, wiozące do szko-

ły 100 dzieci, zostały zasypane śniegiem podczas zawieży, na głębokość 16 stóp. Dzieci z trudem uratowano. Temperatura w Chicago spadła do 29 stopni poniżej zera, podczas gdy w Los Angeles temperatura wynosi 43 stopni powyżej zera (według Celsjusza).

Transporty robotników polskich z Francji do Polski

LYON, 23.1. (PAT.). Naskutek zarządzenia ministra pracy, rozpoczęły się w środkowej Francji wyjazdy robotników polskich transportami zbiorowymi na koszt rządu francuskiego aż do miejsca zamieszkania w Polsce.

Czeskie przedszkola w czysto polskich gminach

MORAWSKA OSTRAWA, 23.1. (PAT.). — Dnia 1 lutego b. r. otwiera czeska Macierz Szkolna nowe przedszkole czeskie w Kojkowicach koło Trynce na Śląsku za Olzą. Kojkowice są stropocentową polską miejscowością, położoną tuż nad polską granicą, a jedynymi Czechami w tej miejscowości są czeski żandarm, nauczyciel i dwóch strażników granicznych. Nawet tendencyjny czeski ostatni spis ludności wykazał, iż w miejscowości tej znajduje się 94 procent Polaków.

Nie ulega żadnej wątpliwości, że czeska Macierz Szkolna otwiera przedszkole czeskie w tej czysto polskiej miejscowości jedynie w tym celu, by w niem wynaradawiać dzieci polskich rodziców, których groźbą i naciskiem gospodarczym zmusi do posyłania dzieci do czeskiej szkoły.

Ten nowy zamach czeski na polski stan posiadania na Śląsku Zaolzańskim w chwili, gdy rząd czeski zapewnia oficjalnie o chęci szanowania praw ludności polskiej, wywołał pośród ludności

Prof. Wittig złamał nogę spadając z rusztowania

Znany w Polsce i zagranicą rzeźbiarz polski prof. Edward Wittig spadł z rusztowania i złamał nogę. Wypadek zdarzył się w pracowni rzeźbiarza w gmachu Ministerstwa Rolnictwa (Senatorska 15) podczas robienia retuszu rzeźby „Członkom Służby Zdrowia, poległym za Ojczyznę”.

Złamaniu uległa kość piętą. Powstał obrzęk, który przez nacisk na nerw wywoływał u chorego nieznosne cierpienia, które w tej chwili już ustały.

Prof. Wittig przebywa w tej chwili w mieszkaniu (Górnośląs-

ka 18), lecz niebawem odbędzie kurację w szpitalu Marszałka Piłsudskiego. Na nogę nałożony będzie gips. Przez okres 6 tygodni do 2 miesięcy chory prawdopodobnie nie opuści łóżka.

Prof. Wittig jest twórcą pomnika Lotników na Pl. Unji Lubelskiej oraz pomnika „Peowiaka” przed Zachętą. W parku Ujazdowskim znajduje się kopja słynnej rzeźby mistrza dłuta „Ewa”. Oryginał tej rzeźby stoi w Paryżu w parku Trocadero.

Prof. Wittig znany jest dobrze zagranicą. Sławę ugruntowała

mu rzeźba „Sfinks”, zakupiona przez muzeum luksemburskie. Prócz wysokich odznaczeń francuskich prof. Wittig został członkiem Instytutu Francuskiego, tak jak niegdyś Matejko.

W tej chwili prof. Wittig nie zajmuje się pracą pedagogiczną. Przez 2 lata był on profesorem rzeźby na wydziale architektury Politechniki Warszawskiej, a przez 4 lata w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie.

Ostatnio prof. Wittig wykonał projekt pomnika Słowackiego dla Lwowa. Pogłoski, że pomnik ten w związku z chorobą artysty nie stanie na czas, są w tej chwili nieuzasadnione.

Przedstawicielstwo handlowe

Mandżukuo

ma powstać w Berlinie

LONDYN, 23.1. (ATE.). Z Tokio donoszą: Dziennik „Asahi” podaje, iż wobec ożywienia w stosunkach handlowych niemiecko-mandżurskich, rząd Mandżukuo postanowił utworzyć w Berlinie przedstawicielstwo handlowe. Zgoda rządu Rzeszy została uzyskana. Dziennik podkreśla, że zgoda rządu niemieckiego oznacza uznanie Mandżukuo przez Rzeszę de facto.

Z rozkazu umierającego ojca

12-letni chłopiec podpala budynki

Służba śledcza otrzymała meldunek o niezwykłym wypadku podpalenia, dokonanego przez 12-letniego chłopca. W majątku Czajowice pod Ojcowem wynikł pożar, który spowodował straty sięgające 2.000 zł. W wyniku energicznego dochodzenia ustalono, że podpalenia dokonał 12-letni chłopak,

Kazimierz Wasik, mieszkaniec sąsiedniej wsi Bęble.

Okazało się, że przestępstwa dokonał on z namowy swego ojca, który na łóżu śmierci polecił synowi podpalić majątek z zemsty za krzywdy doznane od dzierżawcy.

Piekarnia miejska zwalcza wyżkę cen pieczywa

Zarząd miejski polecił przeciwstawić się akcji podniesienia cen pieczywa.

Piekarnia miejska zaopatrywać będzie swych klientów w bułki i pieczywo po cenach niższych niż inne piekarnie. I tak chleb pszen-

ny sprzedawany będzie po cenie 25 gr. za kilo, (w innych piekarniach 28 gr.), chleb żytni po 20 gr. (różnica 2 gr.), a chleb razowy po 19 gr. (różnica 1 gr. na kilogramie). Również bułki sprzedawane będą taniej o 1 gr. t. j. po 4 gr.

8 proc. dywidendy wypłaci Bank Polski

Dnia 23 stycznia r. b. odbyło się doroczne zebranie rady Banku Polskiego, pod przewodnictwem prezesa dr. Władysława Wróblewskiego.

Na posiedzeniu tem rada wysłuchała sprawozdań dyrekcji oraz trzech komisji rady z działalności Banku w grudniu, a następnie zatwierdziła sprawozdanie za rok 1935 wraz z bilansem i rachunkiem zysków i strat.

Po przeznaczeniu na odpisy i rezerwy sumy 5,1 milj. zł. pozostaje czysty zysk Banku za rok 1935 w wysokości 12 milionów zł. W końcu rada postanowiła przedłożyć walnemu zebraniu akcjonariuszów, którego termin ustalono na 20 lutego r. b., wniosek wypłacenia dywidendy od ak-

cji Banku Polskiego w wysokości 8 proc.

Rząd nie wystąpi

o nowe pełnomocnictwa

wczoraj wiadomość, jakoby rząd miał wystąpić do ciał ustawodawczych o nowe pełnomocnictwa w celu realizacji drugiej części programu rządowego. Jak nas informują z kół miodrajnych, pogłoska ta nie odpowiada prawdzie, i rząd o nowe pełnomocnictwa się nie zwróci.

Nieco chłodniej

Przelotny śnieg

W dniu wczorajszym pogoda w Polsce kształtowała się pod wpływem głębokiej depresji barometrycznej, której ośrodek znajdował się nad Białorusią. Wskutek tego w znacznej części kraju było pochmurno, a na wschodzie i południu notowano obfite opady, głównie w postaci śniegu. Temperatura o godz. 14 wynosiła: mrozu 2 st. w Zakopanem, 1 st. w Bydgoszczy, 0 w Wilnie i w Kielcach, 1 st. ciepła w Poznaniu i Warszawie, 2 Toruniu i Kaliszu, 3 w Pińsku i Łucku, 4 w Gdyni i Zbąszyniu, 5 w Tarnopolu, 11 w Kolomyjce oraz 13 w Zaleszczykach.

Dziś — zachmurzenie zmienne i przelotny śnieg, głównie na wschodzie kraju. Temperatura w ciągu dnia w pobliżu 0 stopni.

Dzięki amnestji — 4 miesiące odsiedzi w więzieniu bankier Kwinto

Bankier Kwinto, jak wiadomo, został skazany przez Sąd Apelacyjny w Warszawie na 3 i pół lat więzienia. Było to kara łączna, którą mu sąd wymierzył, na którą składały się szereg mniejszych kar. Kara ta, jak wiadomo, nie podlegała poprzedniej ustawie amnestyjnej, która obejmowała jedynie przestępstwa, za które została wymierzona kara do 3 lat więzienia.

Obecnie obrońca osk. Kwinto

wniósł podanie do sądu o zastosowanie nowej ustawy amnestyjnej. Podanie zostało już przez sąd rozpatrzone i jako łączną karę Sąd Okręgowy wymierzył Kwintemu 2 lata więzienia, po zastosowaniu ustawy amnestyjnej do każdej poszczególnej kary. W ten sposób, wobec odsiedzenia przez Kwinto około 20 miesięcy w areszcie śledczym, pozostaje mu do odcięcia 4 miesiące.